

INTERNATIONAL

RAMGARHIA

ਘ/ਫਿਲਮ 2049

VOLUME I NUMBER 1

JANUARY/FEBRUARY 1993

ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ - ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਵਿਸ਼ਵ-ਚੇਤਨਤਾ

ਲਕੜੀ, ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਨ ਹੁਨਰਮੰਦ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਕਿੱਤਾ-ਗਤ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਸਤੌਨੀ ਬਰਾਦਰੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। 'ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਤਾ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ 'ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ' ਸ਼ਬਦ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਤੋਂ ਭੁਜ੍ਹੀਗਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਰੇਕ ਉਸਾਰਕ ਨੂੰ 'ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਏਸੇ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਹਰੇਕ ਯੁਗ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਵੇਦਾਂ, ਰਾਮਾਇਣ, ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਾਸਤ੍ਰ ਕਲਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਤ੍ਵ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਠੋਸ ਕਲਾਵਾਂ ਦੇ ਤਮਾਮਾਂ ਵਰਗਾਂ ਤੇ ਬਿਰਾਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਮਗਰੀ ਦੀ ਭਿਨਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ "ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ" ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਬੀ ਜਾਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਜਠੇਗ-ਮੁਖੀ ਗੱਤ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਤਕ ਜਾ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਕਾਲ ਦੀ ਹਰੇਕ ਸਭਿਆਤਾ ਦੇ ਇਹ ਨਿਰਮਾਤੇ ਹਰੇਕ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਯਾਦਾਗਾਰੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਭਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਤੇ-ਕੁਲੀਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨ੍ਹ ਗੁਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 'ਪੈਸਾਨ' ਤੇ 'ਪੰਡਿਤ' ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਹੁ-ਗੀਤਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂਤੀਆਂ -ਹਵਨ ਮਈ ਹਨ, ਉਥੇ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਸਿੱਖ/ਕੌਰ' ਤੇ ਧਰਮ ਮਰਾਇਆ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਸਤਾਰੇ ਵੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਥਾਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਵੱਖਰੇ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹੋਰਨਾਂ ਬਹਾਦਰੀਆਂ ਦੇ ਜੱਗਿਆਸੂਆਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਬਹਾਦਰੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸਿੱਖ ਬਣੀ ਅਤੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਿਸਲਦਾਰ ਸ੍ਰ. ਜੱਸਾ ਸਿੱਖ (ਭੇਗ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਣ ਇਕ ਮਿਸਲ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ 'ਰਾਮਰੰਟੀ' ਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕਿਲੇਦਾਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਵੱਖਰਿਆਣ ਲਈ ਇਸ ਸਰਦਾਰ ਦਾ ਨਾਂ 'ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ' ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੱਖ ਦਾ ਨਾਂ 'ਆਹਲ' ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ 'ਆਹਲੁਵਾਈਆ' ਪੈ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਬਣੇ ਲੋਹ, ਕਾਠ ਤੇ ਉਸਾਰੀਆ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤ ਸੌਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਲੋਹਗ, ਤਰਖਾਣ ਤੇ ਰਸ ਕਾਗ਼ਣ ਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਏ' ਕਹਿਲਾਉਣ ਲਗੇ। ਇਉਂ ਇਹ ਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਕਿਰਤੀਆਂ ਲਈ ਸਮਾਜ ਵਿਚ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੱਖ ਜੀ

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਾਵਣ-ਭਾਵੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਪਰਦਾਰਿ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੱਖ ਜੀ ਰੱਬੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੀ ਸਾਜਕ, ਧਾਰਮਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅਤਿ ਚੇਤਨ ਤੇ ਅਦੁੱਤੀ ਹਸਤੀ ਹਨ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਿਚ ਦੂੰਘੀ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਆਸਥਾ, ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮਕਾਂ ਤੋਂ ਪੇਦਾ ਹੋਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਤੱਤਪ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਪਲਾ ਬਾਗਵਤੀ ਇਗਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਨਿਭਰਤਾ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸੀ ਸਾਲਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰੇ ਜੀਵਨ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕੋਵਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਨਵੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਯੁਗ ਪੁਰਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹਸਤੀ ਸਿੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਆਪ ਸਮੁੱਖ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਮੁਦਈ, ਜਾਲਮਾਂ

ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ, ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਨਿੰਦਕ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ 'ਸਚਿਆਰਤਾ' ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੀ-ਕਵਾਗੀਅਤ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸਿਦਕੀ, ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਆਪਣੇ ਵਕਤ ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਹੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ, ਸ਼ੁੱਭ ਤੋਂ ਪਾਵਨ ਤੇ ਪਰ-ਉਪਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ, ਅਤੇ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਮਾਨਵੀ ਤੰਦਰਸਤੀ ਲਈ 'ਸ਼ਾਕਾਹਾਰ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਦੂਰ ਦਿਸ਼ਟੀਵਾਨ, ਖਾਲਿਕ ਹਨ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਇਕ ਹੁਨਰਮੰਦਿਆਂ
ਰਾਮਗੁੜੀਆ ਬਾਬਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਮਠਾੜ੍ਹ ਤੇ ਮਾਤਰ
ਸਦਾ ਕੌਰ ਦੇ ਉਦਰ ਤੋਂ ਭੈਣੀ ਅਰਥਈਆਂ ਵਿਚ
1816 ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਤੋਂ
ਕੰਵਰ ਨੌਜਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਛੜੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇਂਗਾਨ
ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤੇ ਦਿੜ ਹੋਏ
ਸਿੰਘ ਰਾਜ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਮਹਾਰੋਂ ਵਕਤ ਦੰਤ
ਕਰੋਪ ਸਿੰਦਰ ਦੇ ਨਥਾਜ ਉਸਾਰੀਵਾਨ ਹੋ
ਹਟਵਾਣੀਏ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
ਸਿੰਖਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਬਗਾਵਤੀ ਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤੀ ਪੈਂਤੜੇ
ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਸਾਦਗੀ, ਪੰਚਾਇਤੀ ਨਿਆਂ, ਅਮ੍ਰਿਤਾਵਾਦ ਪਰਚਾਰ, ਗਾਊ ਗਰੀਬ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦੰਮਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਰੋਧ ਰਾਗੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁਚੱਲੇ ਸ਼ਖਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਚਮਤਕਾਰ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਨਾਮਿਲਵਰਤਨ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਵਿਰੋਧੀ ਵਾਤਾਵਰੇ ਦੀ ਨਿਆਰਤਾ ਤੋਂ ਡੱਡੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟੈਂਕਾਂ ਬੈਣਟੀ ਅਗਈਆਂ ਨੂੰ ਬਾਗਾਵਤੀ ਸਥਾਨ ਮੰਨਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾ-ਹਾਤ ਲਈ ਬਰਮਾ ਦੇ ਸਹਿਰ ਮਰਗੋਂ ਵਿਖੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਥੋਂ ਭੇਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਪੇਸ਼ਾਬ ਵਾਰਡਕ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਹਨ।

ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦੀ
ਸਖਤ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਉਥੇ ਸਵੇਰੇਹੀ ਅਤੇ ਮਾਤਰ
ਬਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ
ਕੀਤੇ। ਪੌਸਟਕ ਬੁਰਾਕ ਨਾਮਣਾਰੀ ਆਹਾਰ ਦਾ
ਅਨਿਖੜ ਅੰਗ੍ਰੇ ਬਣ੍ਠੀ।

ਬਾਰਤ ਦੇ ਆਜਾਦੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀਆਂ ਸਰਗ਼ਾਮੀਆਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿਆਂ ਵਿਖੇ ਸਿਆਸੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਤੋਤ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਲਣ ਵਾਲੇ ਨਾਮਾਂਗੀ ਆਪਣੇ ਨਿਆਰੇ ਤੇ ਸਫੈਦ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖੇ ਹੋ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਿਖ ਜੀ ਦੇ ਅਮ੍ਰਿਤਾਵਰਨ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀ ਸਿਖ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤੁ ਉਮੰਤ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮਾਂਗੀ ਸੰਕਲਪ ਜਾਤ ਵਿਰਾਦਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੋ ਬਲਦ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਅਪ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਰੇਸ਼ਨ ਸਿਤਾਰੇ ਆਡਾਬੀ ਯਸਤੀ ਅਤੇ ਜਾਨੁ-ਮਨਜ਼ੂਰੇ ਹਨ।

ਬੰਤ ਪੜਮੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਵਤਾਰ
ਦਿਵਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਇਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰਾਮਗੜ੍ਹ' ਆ
ਨਿਊਜ਼' ਦਾ ਇਧ ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅੰਕ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ
ਪੱਕੇ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਿਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਪਿਤ ਹੈ।

ਭਰ ਦੇ ਤਮਾਸ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬੀ
ਰਾਮਗੜੀਏ ਛੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਛੱਡੇ
ਛੱਡੇ ਠੋਕੇਦਾਰ, ਉਸਾਰਕ, ਫਰਨੀਚਰਾਏ ਤੇ
ਗੈਰਲਾਏ ਬਣੇ, ਉਥੇ ਅਫਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ
ਨਿਮਾਣ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਰਾਹੋਂ ਹੀ ਮੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ
ਸੰਪਨ ਹੋਇਆ। ਕੌਨੀਆਂ, ਯੁਗੰਡਾ, ਤੇ ਟਾਂਗਾਨੀਕ
ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੱਤਵੀਂ
ਪ੍ਰਸਤ ਜਨਮ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ
ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਬਦਲੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿਤਿਆਂ ਦੀ
ਦਬਾਉ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤੇ ਸਥਾਪਤ ਰਾਮਗੜੀਏ
ਬਰਤਾਨੀਆ ਆ ਵਸੇ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਹ ਬਰਤਾਨੀਆ
ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਚਿੱਟ ਕਾਲੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਬਾਕੀ
ਸਿਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇਰੇ ਹਨ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਹਿਰਾ
ਰਾਮਗੜੀਏ 90 ਵੀ ਸਦੀ ਅਫਰੀਕੀ ਵਸੇਬੇ ਵਾਲੇ
ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਗ-ਸਾਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਅਫਰੀਕੀ
ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਾਸ਼ਿਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਬਹੁਤੇ
ਹੀ ਉਦਮੀ ਯੁਨਰਮੇਦ ਰਾਮਗੜੀਏ ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ
ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਵੱਸੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਅਨੇਕ
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆਂ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਸਾਕਤ
ਸਕੇ ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਮਲੋਸ਼ੀਆ
ਅਫਰੀਕਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ, ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ
ਵਿਚ ਆਬਾਦ ਪਰਸਪਰ ਤਾਲ-ਮੇਲ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ
ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਪਾਨ ਯਹੁਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਕਾਂ
ਵਿਚ ਫੈਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਿਆ
ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ-ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਰਾਮਗੜੀਏ ਕਿੱਤੇ ਅੱਗੇ
ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਆਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ
ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੋਣ ਵੀ
ਪੇਰਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਅਫਰੀਕੀ ਮੂਲ ਦੀ ਅੱਜੇਦਾਰ
ਸਿੱਤਾਨ ਦੇ ਪਹਿਗਾਵੇ, ਦਸਤਾਰ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ
ਛੁੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤੋਂ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹੀ ਭਾਵਨਾ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ
ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੈ।

ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਚਿੱਤ ਬਹੁਤ
ਸ਼ਾਹੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ, ਤੇ ਪਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਹਨਾਂ
ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਨੇ ਯਥਾ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਨਗਰ ਬਣਾਈਆਂ
ਹਨ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਰਾਮਗੜੀਆਂ
ਕੌਸਲ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਣ ਵਾਈ ਦਰਜਨ
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਭਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹਨ।
ਚਿੰਨਪੁਰਾਨ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ੀ ਸਰਜੀ ਦਾ

ਹੁੰਣ ਨੇ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੇ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਵਿਚ ਸੈਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਸੀਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ ਸਫਲ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ। ਦੇਸ਼-ਬੇਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਸੁਗਠਨ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚਕਾ, ਸਮਾਜਕ, ਧਾਰਮਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਵਿਆਪਕ ਤੋਂ ਸਾਰਥਕ ਤਾਲ-ਮੌਲ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। 1992 ਵਿਚ ਬਰਤਾਨੀਵੀ ਨਗਰ ਸਲੋਂ ਦੇ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਹੁਕਾਮਦਾਰੇ ਦੀ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੇ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਂ। ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਸਭ ਸਲੋਂ ਦੀ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਕੋਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਬਲ ਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਮਨ ਕੁਮਵਾਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਣਾਂ ਤੋਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਥਾਪੇ ਗਏ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ, ਸਭ ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਮੁੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ 2 ਤੋਂ 3 ਜਨਵਰੀ 1993 ਨੂੰ ਸਲੋਂ ਦੇ ਮੈਰੀਅਟ ਹੀਥਰ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ। ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਮਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ-ਬਦੇਸ਼ ਤੋਂ 300 ਡੈਲੀਗੋਟਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਨਿਰਧਾਰਤਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਦਾਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖਵਾਏ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਗਈਆਂ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਗਠਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਅਮਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਣਾਨ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾ ਨੂੰ ਜੋੜਕੇ ਸਟੀਅਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਹੀ-ਗਲਤ ਆਲੋਚਨਾ ਤੇ ਕਿਤਾਬੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੇ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਵਲੱਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਬੇਦੇਸ਼ੀ ਵਸਦੇ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸਿੱਖੀਕਰਣ ਵਲ ਇਹ ਇਕ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ।

ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸੰਕਲਪ ਦੇ
ਇਸ ਉਦੈ ਹੋਏ ਸੁਰਤ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ
ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਸਰਗਾਮੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ
ਭਾਗ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

सत्यम् गतः

**Message from
His Excellency Shri K V Rajan
Acting High Commissioner for India London.**

I am pleased to learn about the publication of International Ramgarhia News from London by the International Ramgarhia Convention. The Community occupies a place of pride in India's national life on account of its seminal contribution to the country's freedom struggle and thereafter involvement in the task of national reconstruction. The members of the community by their genius and craftsmanship, perfected over generations, have produced some of the best talent both within and outside the country. Sri Satguru Ram Singh Ji Maharaj, who spearheaded the Non-Cooperation Movement against the British as early as 1850 and more recently Giani Zail Singh, who rose to occupy the country's highest office are fine examples of the community's genius and promise.

The publication, it is hoped, will fill the long felt need of effective communication amongst members of the community who are now spread over different parts of the world. It will also help in preserving the secular traditions and cohesion of the larger family of Vishwakarma which transcends beyond religious exclusiveness.

I wish the venture and the community all the success

A handwritten signature in black ink, appearing to read "K V Rajan".

INTERNATIONAL

Volume I Number 1
January/February 1993

Vishwakarma is a composite sanskrit word denoting VISWA (Universe) and KARMA (Dimensional Creator). Therefore Vishwakarma are a Class of skilled people who create visual dimensions by using Matter. A Ramgarhia is a Sikh Vishwakarma, both belonging to the same ancestral stock and having their remote origin on the Indian sub-Continent.

Editorial Board:

Amarjeet Singh Bhamra
Principal Mata Ram Dhiman (Chandigarh)
Dr. Atam Hamrahi (Ludhiana)
Surinder Singh Jabbie (Advertising)
Piara Singh Kondal (Canada/USA)
Pritam Singh Matharu (England - South)
Sardul Singh Marwa (England - Midland)
Surinder Singh Matharao (Jullundur)

Published by:

General Secretary
2nd International Ramgarhia Convention
Steering Committee
PO Box 1551, Windsor SL4 1TZ, UK
Tel/Fax 0753 830033

International Ramgarhia News is published bi-monthly to provide a forum for the expression of views and news of interest to those seeking to improve and maintain trans-continental link within our Community.

Articles and letters from readers for publication in the NEWS are welcomed, either in Punjabi or English. However the Editorial Board reserves the rights for their publication. The publishers reserves the right on all articles printed. The editorial opinions expressed by contributors in the NEWS are not necessarily those of the Publishers. The publishers can not accept unsolicited material or photographs.

Registered at the Post Office as a Newspaper.

© 2nd International Ramgarhia Convention
Steering Committee

The International Ramgarhia News logo is a Registered Trade Mark of the Publishers. All Rights Reserved

Printed on environmentally friendly paper by:
Marway and Co. London

EDITORIAL

Welcome to your first edition of International Ramgarhia News for 1993, the spokesman for the world Vishwakarma Ramgarhia Community. We will be printing the NEWS bi-monthly this year to not only keep you up to date on the next International Ramgarhia Convention but also to bring you a detailed account of events at the 1st Convention. We are determined that the NEWS will provide a forum for the expression of views and news of interest to those seeking to improve and maintain trans-continental link within our Community.

The International Ramgarhia News will be enhanced by special reports on political and business climate in India as well as

environmental issues in general and national Ramgarhia Community reports from our regional correspondents. It is intended to jointly finance the NEWS through advertising and a nominal subscription to meet its production and postage costs. The creation of International Ramgarhia News is yet another significant achievement born at the 1st International Ramgarhia Convention. All International Ramgarhia News editions in 1993 will be dedicated to exceptional illuminaries and exponents of our Society. This first edition is dedicated to Sri Satguru Ram Singh Ji Maharaj, who's incarnation falls at Basant Panchmi.

1st INTERNATIONAL RAMGARHIA CONVENTION

The inspiration of holding an international Ramgarhia Convention was long being spoken about. Perhaps most if not all Vishwakarma Ramgarhia institutions/societies being geographically local to their own areas and the unavailability of access to a universal Ramgarhia organization.

A composition of all the United Kingdom Ramgarhia institutions and the world-wide Vishwakarma Ramgarhia national organizations unconditionally participated to support and organise the 1st International Ramgarhia Convention at Heathrow/Slough Marriott Hotel near London on the 2nd and 3rd January 1993. Three hundred delegates attended the spectacular two day packed programme which included sessions on Information and Technology, An Overview and Organizations, Socio-Economics, Political Initiative, Moving Forward Together and Resolutions. Overseas delegates both participated and addressed the Convention from Canada, USA, Denmark, Germany, Kenya, Tanzania, and different parts of India.

This was the greatest achievement of uniting our Community since the founding of the Ramgarhia Misl by the Sovereign Maharaja Jassa Singh Ramgarhia, where leaders discussed the role and the place of their Community in this modern and technological world in an atmosphere of friendship and integrated harmony. According to the Convention delegates and the hotel management, the Convention was organised very skillfully and the exclusive vegetarian food served throughout the Convention was excellent.

The Convention assembly vested

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary

carte blanche on Surinder Singh Jabble, Amarjeet Singh Bhamra and Sardul Singh Marwa with option of enhancing membership further to the 2nd International Ramgarhia Convention Steering Committee. The Steering Committee was summoned to produce a draft constitution for an international Ramgarhia establishment as well as compile the full report on the 1st Convention.

The following resolutions were unanimously passed during the final session of the Convention.

- A high powered three member steering committee S.S. Jabble, A.S. Bhamra, and S.S. Marwa was adopted to propose a draft constitution for a global Ramgarhia establishment for presentation before the 2nd International Ramgarhia Convention in India.

- Portraits of Lord Vishwakarma, Bhai Lalo, Maharaja Jassa Singh Ramgarhia and Satguru Ram Singh Ji Maharaj should be displayed at every Ramgarhia institution and their birth anniversaries celebrated every year.

- A Vishwakarma Ramgarhia Library should be made available preferably in India so that findings and research on Ramgarhia history could be made public.

- This Convention expresses grave concern at the erosion of religious and human rights of the Sikhs as a result of the new personal protective equipment at work Regulations 1992 which became effective on 1st January 1993. This goes against the previously given exemptions provided in the Employment Act 1989 to Turban wearing Sikhs. We urge the British Government to ensure that the existing exemptions are also included in the new regulations.

On 4th January 1993, a high level 1st Ramgarhia Trade Delegation was received by the British Ministry of Trade and Industry and the High Commission of India at London.

Surinder Singh Jabble Amarjeet Singh Bhamra

In addition the Mayor of Slough and the Lord Mayor of Coventry hosted receptions in the honour of the overseas Convention delegates. Similarly, Namdhari Sangat UK London, Ramgarhia Sikh Temple, Coventry, Ramgarhia Sabha, Derby, Ramgarhia Board, Leeds, all Ramgarhia institutions in Birmingham, Ramgarhia Sabha, Slough and Ramgarhia Sabha, Southall extended siropas and souvenirs to the overseas delegates.

Inter alia, a special tour to visit London's principle sights was arranged. All this could not have been possible but for a total dedicated team comprising of thirty UK Ramgarhia institutions and all the individuals who contributed financially so liberally.

The need for the world's first Ramgarhia Convention thus proved to be the most rewarding, exciting, exhilarating and exceptional get together in modern Ramgarhiaism.

**ਪਹਿਲੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ
ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ
ਦੀ ਮਹਾਨ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ**

'ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਸਾਹਿਤ' ਥਾਰੋ ਪੋਪਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸੱਦੇ ਗੇ ਉੱਧੋ ਸਾਇਰ ਤੇ 'ਬਾਣੀਕਾਰ' ਡਾ. ਆਤਮ ਹਮਰਾਂ ਨੇ ਅਪਣੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਮਿਲ ਹੋਏ ਚੱਠਦੇ 'ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਥਾਰੋ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ 'ਕਾਵਿ-ਚਿੰਤਰ ਸੈਲੀ' ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ-ਆਕਾਰੀ ਪੁਸਤਕ ਸਿਰਜਣ ਦਿੱਤੀ ਗੇ 'ਬਰਤਾਨਵੀ ਸੱਜਣ ਸੁਹੱਲੜੇ'

ਪੁਸਤਕ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਪੁਜਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡਾ. ਆਤਮ ਹਮਰਾਂ

ZAIL SINGH

Former President of India

I am happy to know that an International Ramgarhia Convention is being organised by Amarjeet Singh Bhamra and Surinder Singh Jabbal. This is the first function of its type being held by this Community at an International level and I am told delegates have been invited from all over the world.

The Ramgarhia are hard working people and they have earned a name in honest business and advancement in technical field. Even during the times of Guru Nanak this class of people distinguished themselves in love of labour, devotion to hard work and thus found not only a special mention in the composition of the Guru but were also blessed by His stay with Bhai Lalo.

I am sure that in the forthcoming Convention, not only subjects of interest to the community would be discussed, but a constructive programme would be drawn up to organise professional training and advancement of technical skills of the young men leading to the Country's advancement in various fields of development.

I wish the Convention all the success and shall be looking forward to receive the conclusions of the deliberations that would take place in such a talented gathering of the Ramgarhia Community.

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ

ਬੜੀ ਪ੍ਰੰਨਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਲਹ (ਇਗਲੈਂਡ) ਵਿਖੇ ਇਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਮਾਂਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਪਰ ਪ੍ਰੈਮ ਪਿਆਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਮਾਨਵ ਕਲਿਆਣ ਹਿੱਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਭੱਲਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਦੁਰਲੱਭ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਗੁਰਥਾਣੀ ਅਨਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਜਾਨ ਸਫਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕੁਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਅਨੇਕ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨਿਤਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦ੍ਰਵ ਕਰਕੇ ਨਵੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਸਾਡੇ ਸਰਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸਣਾ। ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਗ਼ਜ਼ੇ ਸੁਕਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਮ ਪਿਆਰ ਵਧੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਵੱਧਣ ਢੁਲਣ।

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਭ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਦਦਤਨਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਇਥੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਹਾਈ ਹੋਣ।

10 DOWNING STREET
LONDON SW1A 2AA

PRIME MINISTER

Rt. Hon. John Major M.P.

I am pleased to have this opportunity to express my support for the International Ramgarhia Convention. Your decision to hold the first such event in the UK is indicative of the long and close historical ties between India and the UK of which we can all be justifiable proud.

I hope very much that we can continue to build upon our trading links in the new climate for business created by the Government of India's bold programme of economic liberalisation. I am very much looking forward to my visit in January 1993 and in particular to see at first hand the impact of these changes.

I have been most interested to read about the Convention and the issues you will be addressing. I hope your decision will be productive and I wish the event every success.

1st INTERNATIONAL RAMGARHIA CONVENTION

on 2nd & 3rd January 1993
at the

Marriott
HEATHROW/SLOUGH HOTEL
ENGLAND

Moving forward together

SESSION I INAUGRATION

Amarjeet Singh Bhamra
Convention Secretary
and Convener

Dear delegates, welcome to the first International Ramgarhia Convention at the Heathrow/ Slough Marriott Hotel in Slough, England.

A spectrum of world Vishwakarma and Ramgarhia delegates from different faiths have assembled here for the two day historic meeting.

The preparations for this programme have been the result of last six months continuous efforts, where not only the national but also worldwide Ramgarhia establishments have contributed significantly to the success of this Convention.

May I also report on behalf of many of our distinguished personalities and friends from around the world, who have apologised for not being able to make it here.

However, special messages from Sri Satguru Jagjeet Singh Ji Maharaj, Giani Zail Singh, and Rt. Hon. John Major Prime Minister of Great Britain have been included

in your special Convention packs.

I will now invite Surinder Singh Jabble, Convention Committee Chairman, together with Satwant Singh Sagoo from Nairobi, Kartar Singh Marwaha from Jullundur, Sant Ekam Singh Sond, from Birmingham, Gurmit Singh Birdi, from Chicago, Bhaktawar Singh Kalsi from Copenhagen and Anup Kaur Bansal from Ludhiana to light the jyot which will illuminate every Vishwakarma-Ramgarhia heart the world over and may this be the foundation to international Ramgarhia movement.

May I now invite Surinder Singh Jabble to declare this Convention open.

**Surinder Singh Jabble
Convention Committee
Chairman**

It gives me immense pleasure to welcome the delegates from the four corners of the world to the first ever International Ramgarhia Convention at Slough, England. The dream of holding such a Convention has been hatched for a long time, it is only now that the International Ramgarhia Convention Committee, which was formed six months ago has converted this into a reality. The concept started in Slough, so it is fitting that the first Convention should take place in Slough.

Ramgarhia Sabha Slough is

celebrating their 25th anniversary this year, my self and Amarjeet Singh Bhamra were asked to come and participate in the silver jubilee celebrations of the Sabha. The holding of such a Convention was beyond the possibility of one society, so all the Ramgarhia societies were approached. And it is with their help and endeavours that we are happy to welcome all the delegates from all over the world. This Convention is patronised by His Holiness Sri Satguru Jagjeet Singh Ji Maharaj and His Excellency Giani Zail Singh. It is supported by Ramgarhia Council UK, Bhai Lalo Foundation India, East African Ramgarhia Board, All India Ramgarhia Central Federation, Vishwakarma Foundation (International) India, Vishwakarma Ramgarhia Welfare Council India and Ramgarhia Educational Council, Phagwara. It is therefore fitting that the first International Ramgarhia Convention takes place to enhance, promote and establish an international Ramgarhia movement, which will collectively spearhead our community and its consolidated objectives into the next century. It now remains only for me to say welcome to all of you and I declare this Convention open and I hand back to Amarjeet Singh Bhamra.

ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ

1st INTERNATIONAL RAMGARHIA CONVENTION

ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਹ ਮਿਥਿਆ ਹੈ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੁ ਹਿਦੂ ਧਰਮ ਤਾਂ ਮਿਥਿਆਲੋਜੀ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿਏ ਹਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੇ ਪੁਤਰ ਨਾਲ ਤੋਂ ਨੀਲ ਨੇ, ਪੁਲ ਵੀ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ। ਮਹਾਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਬਾਣ ਚੱਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਜ ਦੇ ਰਾਕਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸੰਜੇ ਧਪਤਰਗਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਬੈਠਾ ਹੈ ਸਾਰੇ ਯੁਧ ਦਾ ਹਾਲ ਦਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਜ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਬੰਨ੍ਹ, ਨਹਿੰਗਾਂ, ਸੜਕਾਂ, ਇਮਰਤਾਂ, ਅਜੂਥਿਆਂ ਤੇ ਕਾਢਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਆਦਮੀ ਦੇਂਗ ਰਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੁ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਪਿਛੇ ਕੱਣ ਹੈ? ਸਾਂਝਿਦ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਹੈ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੁ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਢਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਵਾਲਿਆ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਨੇ ਕਮੀਣ ਕਹਿ ਕੇ ਬਦਨਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਗ ਵੇਦ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਝਣੀ ਬੱਚੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬਾਰੇ ਇਤਨੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਤਯਗ, ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੁ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸਕਤੀਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੁ ਕਲਾਧੁਗ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਭੁਲੋਖੇ ਪੇਂਦੇ ਜਾਂ ਪਾਏ ਗਏ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਸੀਂ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਇਤਿਹਾਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹ ਲੋਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੁੰਜੀ ਨਾਲ ਹੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦੇਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਰਾਮਗੜੀਆ ਕੌਮ ਬਾਰੇ ਇਥੇ ਆਪ ਜੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨੇ ਸਨ ਪ੍ਰੇਤ ਮੈਂਹੁੰ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਾਂ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬਾਰੇ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੀਨੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਬੰਨ ਭਗਵਾਨ ਲੋਖ ਬਾਬਾ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਭੇਟ ਕਰਦਾ। ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਭ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਸਕੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਰਦਾਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੱਸਾ ਸਿੱਖ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਆਪ ਨੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨੇ ਸਨ।

ਥੇਰ! ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਤੇ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਭਾਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ।

ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬੰਸੀ ਅਨੇਕਾਂ ਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾਏ, ਪੀਮਾਨ, ਜਾਂਗੜੇ, ਪੰਚਾਲ, ਤੇ ਰਾਮਗੜੀਏ ਆਦਿਆ ਜਿਹੜੀ ਕੌਮ ਬਾਹਦਰ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਕੌਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਸਥਾਈ ਵਧੀਆ ਸੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਨ ਕਰਨ ਉਸ ਕੌਮ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੌਮਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ

ਮਾਤਾ ਰਾਮ ਪੀਮਾਨ
ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ,
ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਭਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹਾਦਰ, ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਿਚਵਾਨ ਤੇ ਨਿੱਡਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੁਲ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਪਏਗਾ। ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬੰਸੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੀਨੀਆਂ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਜੋਰਾਂ ਨੂੰ।

ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਬੱਜੀ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਦੀ ਇਤਨੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਚਮਤਕਾਰ ਦਿਖਾਏ ਹਨ, ਉਸਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚਸਾਡੇ ਕੌਲ ਨਹੀਂ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਰਾਮਗੜੀਆ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਵੀਰੀ ਇਸ ਪਿਛੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਚਾਲ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਪੜ੍ਹਨਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਦਸਤਕਾਰ ਵੀਰ ਵਿਦਿਆ ਤੋਂ ਕੰਕ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੁ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਸੋਚੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਬੇਦਿਸ਼ਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗੇ ਅਤੀਗੀਆਂ ਅਤੀਆਂ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬੁਲ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬਾਰੇ ਬੁਹਤ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬੰਸੀਆਂ ਜਾ ਰਿਹਾਂ ਹਨ। ਵੇਦਾਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਤਿਆਤਾਵਾਂ ਜੋ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਚੇ-ਖੁੱਚੇ ਸੂਝਾਂ ਤੋਂ ਪੜਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦਾ ਹੋ ਯਹ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਪੁਗਣ ਜਿਹਤਾ ਕਿ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਹੇਤ ਹੈ, ਉਸ ਉਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਈ ਵਿਦਿਆਨਾਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਗ ਵੇਦ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਲੋਕ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ, ਸਾਰੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਸਿਰੋਂ ਰਿਖੋਂ ਤੀਕ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਤਕ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੁ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਬਾਰੇ ਇਤਨਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਚਲਾਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ

ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਝ ਦਸਿਆ
ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਬਣੀ ਰਹੇ।

दगदाते विधे (बारत विच) हुन लेक्का
ने आप विस्तवरमा थारे एक विस्तवरमा
एितिहास नामक किताब पूर्वाप्रति बोडी है।
इस विच गोतरं थारे भरपूर जाणकारी
मिलदी है। जिवे कि मैं पहिलं दी करि चुँवा
गं कि महाराष्ट्र विच यिस थारे बहुत खेत हो
रही है। मैं एक किताब विच पढ़िਆ है कि
विस्तवरमा थारे चार ज्ञान उँ दी वैष्ण
किताबां ढीपीआं सन इन्हाँ विच अनेकां उँ
हैं लिखाँ हो सना पूर्चु समें अनुसार इन्हाँ सो
संबाल नहीं हो सकी उे हुन में कु किताबां गी
मिलदीआं हन।

ਪੁੰਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 33
ਕਰੋੜ ਦੇਵਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ
ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਦੇਵਤਾ ਮੰਨਿਆ
ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁੰਤ ਜਿਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ
ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿੰਦੂ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਭਗਵਾਨ
ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਉਸਤੋਂ ਪਤਾ ਲਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾਨ
ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਨੌਕਰ
ਬਣਕੇ ਹੀ ਰਹ੍ਗ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇਵਤਾ
ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਈ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ
ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਇੰਡਾ ਤੇ ਉਹ ਇਕ ਦੱਮ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ
ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਮਨੁ ਸਿਮਰਤੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਤਰਖਾਣ ਦਾ ਅੰਨ ਸੰਤਾਨ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ
ਕਾਰੀਗਰ ਬਤੌਰੀ, ਲੁਹਾਰ, ਤੇ ਬੱਥ ਢੱਠ ਵਾਲੇ ਤੋਂ
ਰਾਜਾ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਵਿਗਾਰ
ਲਵੇ। (7-138 ਮਨੁ ਸਿਮਰਤੀ)

ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਤਨਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ
 ਦੀਆਂ ਲੜ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿਊਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਭੀਤੇ ਚਾਹੇ
 ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਭਗਵਾਨ
 ਵਿਸ਼ਵਕਰਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਇਕ ਬਿਹਾਰੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
 ਤੇ ਮੇਰੇ ਹਰ ਵੀਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਾ ਦੀ ਫੱਟੇ
 ਜੜ੍ਹਰ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ
 ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਲਾਮ
 ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਸੀਗਰਵਾਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ
 ਸਾਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ,
 ਉਸਾਰੂਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ
 ਦੇਖਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਪਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੀ
ਜਿਤਨੀ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਉਹ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ
ਹੀ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਾ ਹੋਂਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ
ਇਸਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਛੱਡੇ ਛੱਡੇ ਪ੍ਰਗਟਮ ਕੀਤੇ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਗੀਗਰ, ਆਪਣੇ
ਅੰਜਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ
ਬਾਹਰ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿਲਪ ਦਾ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ
ਵੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ
ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਾ ਕਰਦੇ
ਹਨਗੋ।

बाबू इस ने आपले आप नुँ ही नीचे कहि दिंता। इह किंनी हासेहीटी गँल है।

ਬਦਰਤ ਦੇ ਮਨੋਹਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ - ਗਿਮਾਲ
 ਪਰਵੱਤ ਦੀ ਸੰਦਰਤਾ ਪੱਥੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ, ਸਮੰਦਰ ਦੀ
 ਦੀ ਪੜਕਣ, ਆਕਾਸ਼ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ, ਪਤਾਲ ਦੇ
 ਖਜ਼ਾਨੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਡਾ
 ਇਸ਼ਟ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਹੈ। ਆਉ ਅਜ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ
 ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਮੌਰ
 ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ ਅਸੀਂ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਅਸੀਂ
 ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੀ ਅੰਲਾਦ ਹਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੀਵਤ
 ਦੀਆਂ ਸਭ ਵਸਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ
 ਸੰਦਰਤ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਹਾਂ।

ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਅਜੂਬੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ। ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਮਾਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਮਾਰਦੇ ਹੋ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੀ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਤਖ਼ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠਦੇ ਹੋ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛੇ ਸਾਡਾ ਹੱਕ ਹੈ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਥੌਮੀ ਤੁਹਾਡੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਸੀਂ ਹੋ ਏਵਾਡਿਆਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਇਹ ਭਿੰਨਤਾ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਰਿਆਏ ਅਪਣਾਈ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜ ਕਿਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਆਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੱਕ ਕਦੇ ਮੰਗਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਦੇ ਬਲਕਿ ਇਹ ਪੇਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕ ਹੱਕ ਬੱਛਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸੁਭਾਰਗ
ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਰਕਮਾ ਵੱਖ ਵਿਚੋਂ ਹਾਂ
ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਇਨਸਾਨ
ਹੋਵਾਂਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਰਕਮਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਜਨਮ ਦੇ ਕੇ ਵੱਡਿਆਂ ਕੌਡਾ ਹੈ

ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜ਼ਰੇ ਜ਼ਰੇ ਵਿਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਉਹ ਤਾਂ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਇਸਟ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਅਤੇ
ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਰਹਿਏ
ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ
ਇਕ ਜੱਜੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਿਏ। ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਨੂੰ
ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁੱਭ ਬਖਸ਼ੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿਵੇਂ ਸੁਭਾਤ ਤੇ
ਹੀ ਇਜ਼ਨੀਅਤ ਹਾਂ ਸਿਤਸਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ।

ਸੁਦਰਤਾ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ ਅਜੇ ਤੀਕ ਇਕ
ਹੋ ਕੇ ਨਹੀਂ ਚਲੇ। ਅਸੀਂ ਇਕ ਸਤਿਗੀਰ ਦਾ ਫਟਾ ਬਣਾ
ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡਾ ਲੋਕਾਂ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ।

ਲੰਦਨ ਵਿਖੇ ਇਹ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਸੋਣੁ
ਬੋਹੁੰਦ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਨਵੈਸ਼ਨ ਦੀ
ਸਫਲਤਾ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ
ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕੌਮ ਦੀ ਇਕ ਤੁਛ
ਜਿਹੀ ਭੋਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੈਂ ਸ੍ਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਬਲ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੇ ਸ੍ਰ.
ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਮਗ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨੂੰ ਇਸ
ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੇ ਤਹਿਤ ਦਿਲੋਂ ਵਧਾਈ
ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕੌਮ
ਲਈ ਇਤਨਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਪਿਆਰ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ
ਉਹ ਦਿਨ ਛੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆਂ ਕੌਮ
ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁਰੂ ਤਾਰੇ ਦੀ ਭਰ੍ਹਾਂ
ਚਮਕ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਏਗੀ।

ਐ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ
 ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਰਾਮਗੜੀਆ ਵੀਰੇ, ਆਏ ਇਸ
 ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਭੁਸਥੂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਫਿੜ ਹੈਲਾ
 ਦੇਈਏ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਗਾਂਧ ਵੱਡੇ ਕੇਮਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ
 ਦੇਈਏ ਕਿ ਰਾਮਗੜੀਆ ਕੌਮ ਜਿਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ
 ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਦੇ ਫਲਸਹੇ ਤੇ ਖੜੀ ਹੈ,
 ਇਕ ਮਹਾਨ ਕੌਮ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ
 ਦੇ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ, ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਤੇ ਵੰਡ ਛਕਣਾ
 ਦੇ ਮਹਾਨ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਕੇ ਅਗੇ ਵਹੀ ਤੇ
 ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬੰਸੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦਸਤਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ
ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੌਮ ਇਕ
ਬਾਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੀਲੇ ਆਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ
ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ,
ਕੁਦੇ ਬੱਕ ਮੰਗਿਆ ਨਹੀਂ।

(ਖੇਤ ਤੋਂ ਸਜੇ) ਜੀ ਐਸ. ਫਲੌਰਾ, ਏ ਐਸ. ਗਿੱਲ, ਐਮ. ਐਸ. ਮਣਕੁ (ਸੈਸ਼ਨ 1 ਚੇ ਅਰਮੋਨ) ਆਰ. ਐਸ. ਸੈਂਭੀ, ਕੇ ਐਸ. ਘਟਾਊਡਾ (ਚੀਮਾ), ਐਚ. ਐਸ. ਭੇਮਰਾ ਬੈਠੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਿਚਲਾ ਵਰਗ ਸਾਡੇ ਵਲ ਟੱਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਬਣੀਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਡੀ ਰਾਹ ਬਣੀਏ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਵਲ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਬੇ-ਇਤਾਵੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਫੁਟ ਪਾਊਂਡ ਰਾਜ ਕਰੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਭਰਤ ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਦੋਂ ਸਾਂ ਸਵਰਨ ਜਾਤਿਆਂ ਵਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਘਰੀਆ ਵਰਤਾਉ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਥਾਨੇ ਬਨਾਉਣ ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬੰਸੀਏ ਤੇ ਮਾਲਕ ਇਹ ਵੱਡੀਆਂ ਸਵਰਨ ਜਾਤਿਆਂ ਵਾਲੇ। ਅੰਨ ਉਗਾਉਣ ਦੇ ਸਧਨ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਹਿਲ, ਕੌਠੀਆਂ ਤੇ ਬੰਗੇਲੇ ਉਸਾਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬੰਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਐਸੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਸਵਰਨ ਜਾਤਿਆਂ ਵਾਲੇ

ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ
ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਹੁਣ ਕਾਢੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਹੋ
ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਕ ਮੁਠ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ
ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬੁਝਸ਼।

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਬਲ੍ਲ
ਭਾਵ ਸਾਖਸਾਤ ਇਨਸਾਨੀ ਜਾਪੇ ਵਿਚ ਆਇਆ
ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-
ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਂਸਲ
ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ
ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂ ਕਿਹੜੀ
ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੇਦਾ ਕੀਤਾ। ਤੇ
ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਜਿਆ
ਮਿਲਖੀ ਰਾਮ ਜੀ ਸ਼ਗਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ
ਸਾਰੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਮੁਖ ਬਿੰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੇ ਪੰਜ ਪੁਤਰਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਵੀ ਕਈ ਗੱਲਬਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਧਿਆਲ ਹਨ। ਪੰਤੁ ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਜਾਰ ਸਮਝੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੌਂਝੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਹੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕ ਗੱਡੀ

ब्रगावान् विष्णवकर्मा

ਡਰਾਇਵਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ। ਪ੍ਰੈਟ
ਡਰਾਇਵਰ ਦੀ ਕਦਰ ਉਦੋਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੰਨ੍ਹੇ
ਵਪੀਆ ਗੱਡੀ ਮਿਲ ਜਾਣੇ। ਅਸੀਂ ਕਹਿਏ ਹਾ ਕਿ
ਫਲਾਂ ਡਰਾਇਵਰ, ਫਲਾਂ ਪਾਇਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ
ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਉਸਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਹੀ ਉਤਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ
ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪਤਕਣ ਭਾਵੇਂ
ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਪ੍ਰੈਤੂ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ
ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਹੈ। ਸੁਦਰਮ ਤਾਂ
ਤਿਪੁਰਾਗ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਸੰਦਰਤਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ,
ਜੇਕਰ ਸਾਖ਼ਸਾਤ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ
ਹਨ ਤਾਂ ਅੰਜੰਡਾ ਤੇ ਅਲੋਗ ਦੀਆਂ ਗੁਢਾਵਾਂ ਵੇਖਾ
ਆਸੀਂ ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਪੁਜਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੂਰਤੀ
ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਥੋਂ ਤੌਰਕ ਕਿ
ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੰਦਰਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ
ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਸੀਂ ਅਪਣੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਵੀ
ਨਹੀਂ ਵੱਡਨ ਦਿੰਦੇ। ਉਸਨੂੰ ਨੀਚ ਕਹਿਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰਦੇ
ਹਾਂ। ਕੀ ਕਦੇ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਨੀਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?
ਕੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰਚਨ ਵਾਲਾ ਨੀਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?
ਕਿਤਨਾ ਸੈਤਾਨ ਹੈ ਇਨਸਾਨ। ਇਸ ਨੇ ਇਨਸਾਨ
ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਨੀਚ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

ਮੇਰੇ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬੰਸੀਆਂ ਤੇ ਭਾਸ ਕਰਕੇ
 ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਦੇਸ ਤੇ ਵਿਚੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ
 ਬਹੁਤ ਉਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ
 ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਮੁੱਕਕਤ ਦੇ ਸਦਕੇ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਦੇ
 ਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੇ ਕਾਰਨ ਹੈ
 ਕਿ ਅਜ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤੇ ਅੰਤਰਰਸ਼ਟਰੀ
 ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ
 ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੇ
 ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਅਜ ਮੇਰਾ ਹਰ ਵੀਰ
 ਫਖਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਕਹਿ
 ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਮਗੜੀਆ ਕੇਮ ਇਕ ਬਹਾਦਰ ਕੇਮ ਹੈ।
 ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਾ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤ ਵਿਚ
 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਲਾਲ ਤੇ ਸਾਨੂੰ
 ਮਾਣ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਇਕ ਤਰਖਾਣ ਖਾਨਦਾਨ
 ਵਿਚ ਜੇਮੇ ਪਲ ਤੇ ਆਪਣਾ ਕਿੱਤਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।
 ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਇਥੋਂ ਹੈ
 ਮਿਲਿਆ। ਭਾਈ ਸੁਖ ਸਿੱਖ ਜੀ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀ
 ਰੱਖਿਆ। ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਮਹਾਨ ਯੋਗਦਾਨ
 ਪਾਇਆ। ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੀ ਧਰਮ ਲਈ
 ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਾਵ ਆਜਾਦੀ ਲਈ ਦਿੱਤੇ
 ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਇਕ ਅਜੀਬ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।
 ਨੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਕਲੇਂਗ ਵਾਲੇ ਭਗਤੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ
 ਹਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਬਾਗੜੀਆ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰ.
 ਸਿਵ ਸਿੱਖ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸੈਨਾਨੀ, ਸ੍ਰ. ਜੱਸਾ ਸਿੱਖ
 ਰਾਮਗੜੀਆ ਜਿਸ ਦੀ ਵਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਸਿੱਖ
 ਕੇਮ ਇਤਨੀ ਬਹਾਦਰ ਬਣੀ। ਤੇ ਰਿਗਾਨੀ ਜੈਲ
 ਸਿੱਖ ਇਤਨੇ ਵੱਡੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ
 ਪਹਿਲੇ ਨਾਗਰਕ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ
 ਪਾਪਤ ਕੀਤਾ।

अंत विच में आपणे सब दीरं नु
 करांगा कि असी अज इस महान इक्केतरउ
 ते पूर्ण करोए कि सब ते पहिलां असी
 विस्ववकरमा बंसी हाँ ते दिर पीमान,
 रमगांडुइहे, पंचाल ते जांगच हाँ मैं साझदा
 हाँ कि इही गी उगवारु विस्ववकरमा नु याद
 करन दा सब ते दैड़ा योगदान है।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਭਾ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਲੋਂ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੇ
ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿੰਦਾ ਹਾ ਤੇ ਭਗਵਾਨ
ਵਿਸਵਕਰਮਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਇਛਾਵਾਂ ਭੇਟ
ਕਰਦਾ ਹਾ।

Contributors and advertisers are advised that the March/April edition of International Ramgarhia News will be published on 25th April and the deadline for copy is 15th April 1993.

INDIA TODAY

HIGHLIGHTS OF THE INDIAN BUDGET 1993-94

CONVERTIBILITY

■ Rupee made fully convertible on trade account. There would now be a unified exchange rate under which the authorised dealers would be free to retain the entire foreign exchange receipts sold to them. The Reserve Bank of India (RBI) would fix its exchange rates on the basis of prevailing market rates within a margin of 5 % in either side of the market rate. RBI would buy from authorised dealers US Dollars for spot deliveries and would also sell US Dollars to authorised dealers for such purposes approved by the government of India. In the event of exchange rate going astray, the Reserve Bank would intervene to restore stability.

DUTIES

■ Maximum rate of import duties on all goods reduced from 110 % to 85 % except for a few items including passenger baggage and alcoholic beverages. This step follows recent reduction of import duty from 255 % to 150 % on 35 specified items.

■ Import duty on project and general machinery reduced from 55 % to 35 %.

■ Duties on project imports in certain priority sectors such as power and petroleum refining reduced 20 % and 25 % respectively. Duties have also been lowered on other capital goods particularly in the electronics industry, food processing, horticulture, textiles, leather, marine products, gems and jewellery, etc.

■ Excise duties on a number of items including automotive, television and refrigeration industries reduced. Excise duties on a number of consumer items such as vegetable oils, coolers, fans, specified domestic appliances, cosmetics, a range of

toiletries, have also been reduced to give relief to consumers.

TAXATION

- Corporate tax remains unchanged.
- Income-tax rates remains unchanged. A marginal relief to the salaried class through increase of standard deduction from Rs. 12,000 to Rs. 15,000.

FINANCIAL SECTOR:

INVESTMENT

- Commercial borrowing rates cut from 17 % to 16 %. Maximum interest rates on deposits to be reduced from 12 % to 11 %.
- The statutory liquidity ratio (SLR) for banks to be reduced from 36 % to 25 % over the next three years.
- A provision of Rs. 5,700 crores to strengthen the capital adequacy requirements of nationalised banks in accordance with the Basle Committee requirements.
- FII's to get an additional incentive of a concessional rate of 30 % in respect of short-term capital gain as against the normally applicable 50 %.
- Securities and Exchange Board of India (SEBI) to get additional powers.
- A high-powered committee to be set up to examine need for reforms in insurance industry.
- The government to enter into bilateral negotiations with other countries on bilateral investment protection agreements.
- A special review group to be constituted in each Ministry to make a review of existing rules and regulations to bring them in line with emerging economic environment.

GOVERNMENT SPENDING

- Fiscal deficit at Rs. 369.50 billion - a little over 5 % of GDP.

■ The Central plan outlay is 32 % higher than in 1992-93.

■ There is a steep increase of 62 % in the budget of the Department of Rural Development. The emphasis will be on Jawahar Rajgar Yojna, Integrated Rural Development Programme, rural water supply and sanitation, rural electrification.

■ The budget allocation for petroleum and natural gas sector has been nearly doubled while the outlay for power has gone up by 16.4 %.

■ There is an increased emphasis on improving infrastructure - railway plan outlay has gone up by nearly 20 %, while allocation for the Department of telecommunication has been increased by nearly 28 %.

■ Social spending will also increase

■ Science and Technology allocation will increase by 33 %.

■ Defence budget to be increased by 2 % in real terms after taking into account the inflation. The Air Force budget is to increase by about 20 %, the Navy's by 13 % and the Army's by 7 %.

The budget has signalled unequivocally the Government's commitment to the deepening of economic reforms. It is aimed at converting a hesitant industrial recovery into a strong economic revival in 1993-94. While deepening the economic reforms, it also gives full support to agriculture, agro processing industries, power sector, electronics and other key areas of the economy. The Budget measures are designed to boost exports and facilitate foreign investment.

Buying rate of Indian Rupee against a Sterling Pound at the time of going to press is Rs 47.53

ਭਾਈ
ਲਾਲ ਸਨਾ
ਕਮਾਈ ਦੇ ਰੋ
ਅਤੇ ਨਾਮ-
ਦੂਰ ਤੱਕ ਵੇ
ਕਾਰਨ ਜੀ ਫਿ
ਜਦੋਂ ਜੱਗ
ਆਪ ਪਹਿਲ
ਵਿਚ ਲਿਖਿ
ਕਿਧਰ ਚਲਾ
ਕੀ ਜਾਣਾ
ਜਾਣ ਤਿ
ਬਿਹਿਆ, 'ਤ
ਤਰਥਾਣ ਏ
ਉਸਦਾ ਦਰਗ
ਆਪਿਆ, 'ਤ
ਤਾਂ ਸੱਤਾਂ ਦਿ
ਬੱਲੇ ਜੀ ਵਾਂ
ਈਡੀ ਲਾਲ
ਪਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਗੈ।

ਕਿਰਤ
ਖੁਸ਼ੇ ਸਾਰੀ ਲੁ
ਪੇਰਾਣਾ ਵੀ
ਨਿਰਵਾਹਤੇ
ਜੇਕਰ ਅਸੀ
ਚਮਤਕਾਰਾਂ
ਪਹਿਲਾ ਦਰਗ

ਮਨੁੱਖ
ਪਤਾਲਾਂ ਦੇ
ਆਸਮਾਨ ਦੀ
'ਕਿਰਤ' ਦੀ
ਤਰੱਕੀ ਅੱਜ
ਕਰਨੀ ਹੈ, ਦੂ

ਕਿਰਤ
ਦਾਤਾ ਭਾਵੰਦ
ਹੋਣ ਪਰ ਕਿ
ਧਾਰੀ ਭਾਵੀ
ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਦਰਸ਼ਨ ਕਹਿ

ਨਾਮ ਦੀ ਚਾ
ਉਘੜ ਆਉਂ
ਦੀ ਮਹਾਨਤ
ਗੁੜੀ ਹੋਈ
ਹਸਤੀਆਂ ਵਿ
ਅਤੇ ਨਾਨੀ ਵ
ਅਪਣਾ ਆਪ
ਸੀ। ਉਹਨਾਂ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਾ
ਲਾਲ ਜੀ ਦੇ

ਕਿਰਤ
ਜਪਣਾ ਸ਼ਕੜੇ
ਯਾਦ ਵਿਚ ਨ

**1st INTERNATIONAL
RAMGARHIA
CONVENTION**

ਭਾਈ ਲਾਲੋ

ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮਥਾਰੂ

ਹਨ। ਸੇਵਾ ਜਪਣ, ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੰਡੁ
ਛੱਕਣ ਦਾ ਤਿੰਨ ਪੱਖੀ ਮੇਲ ਇਸ ਲੰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਲੰਕ
ਸੁਹੇਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋ
ਦੇ ਦਰਸਨ ਦਾ ਤੱਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਉਹਨਾਂ
ਦੀ ਯਾਦ ਪਿਆਰੀ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ
ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਦੀ
ਫਿਲਾਸਫੀ ਅਮਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਤ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੀਜੇ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਲੰਕਤ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ
ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ:

1. ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਕੱਚੀ ਮਤ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।
2. ਉਹ ਗੁਪਤ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲਾ, ਸਾਧਨਾ ਵਾਲਾ
ਸਾਧ ਸੀ।
3. ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਦੇ ਵਾਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਪੁਰਾਤਨ
ਪੁਰਖ ਸੀ।
4. ਕਉ ਅਜੇਹੇ ਭੇਦ ਸਾਂਝੇ ਸਨ ਜੋ ਲਾਲੋ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਚਾਹੇਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਅਤੇ ਲਾਲੋ ਦੀ
ਹੁਣੀਓਤ ਨਸਰ ਹੋਵੇ।
5. ਲਾਲੋ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪਿਛਲੇ
ਜਨਮ ਦਾ ਮੇਲ ਸੀ।
6. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ
ਜਾਣ ਲਿਆ ਇਹ ਕੌਣ ਹਨ? ਪਰ ਆਪਣੀ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪਰਦਾ, ਸ਼ਰਮਾਕਲ ਤੇ ਨਵੀਂ
ਨਵੇਂ ਵਾਂਗ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਉਠਇਆ। ਭੇਦ ਭਰੀ
ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਰੀਝ ਪ੍ਰਭਾਵੀ
ਰੀਂਹ।

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾਮ,
ਉਤੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ

ਨਾਮ ਵਿਚ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਗੇਇਆ

ਦੀ ਗੁੱਝੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਕਲ ਤਾਰਕ

ਕੁ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ

ਇਹ ਤੀਜੇ ਦਰਸਨ ਹਨ।

ਕਰਨੀ ਉੱਤਮ ਕਰਮ ਹੈ, ਨਾਮ

ਉੱਤਮ ਧਰਮ ਤੇ ਕਰਮ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ

ਹਿਰਦ ਵਾਲੇ ਉਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ

ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਸੁਚੀ ਅਤੇ
ਸੱਚੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਸਦਕਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ
ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ
ਮੇਲ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਲਾਹੌਰ, ਸਨਾਈਥਾਦ, ਵਿਰ
ਏਮਨਾਬਾਦ ਵਿਚ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ
ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਨਗਰ ਬਣਿਆ। ਜਨਮ ਸਾਖੀ
ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦਿਨ ਘੱਟ ਇਕ
ਮਹੀਨਾ, ਅਤੇ ਤਵਾਖੀਖ ਗੁਰੂ ਖਲਸਾ ਅਨੁਸਾਰ 6
ਮਹੀਨੇ ਏਮਨਾਬਾਦ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਕਥਨ ਤਪ
ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦੇ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ
'ਤਪ' ਲਡਜ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਥਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਦੀ
ਵਿਛਾਈ ਕਰਕੇ ਤਪ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਰੋੜੀ ਸਾਰਿਥ ਬਣਿਆ।

ਅਭਿਮਾਨੀ ਹਾਕਮ ਮਲਕ ਭਾਗੀ ਦੀ ਰੋਟੀ
ਵਿਚੋਂ ਖੂਨ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਦੇ ਸਾਗ ਦੀ
ਪਿੰਨੀ ਤੇ ਸੁਕੇ ਟੁਕ ਵਿਚੋਂ ਢੇਂਹ ਸਿਮਣ ਵਾਲੀ
ਚਮਤਕਾਰੀ ਘਰਨਾ ਏਸੇ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾਰੀ ਪਰਤੀ ਨਾਲ
ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਏਸੇ ਏਮਨਾਬਾਦ
ਦੀ ਪਰਦਾ ਉਤੇ ਕਹਿਰ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਬਾਰੇ
ਭਵਿਸ਼ ਵਾਕ ਅੰਦਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਵਿਖ ਦੀਆਂ ਅੰਤੇ ਹੋਰ ਗੋਹਤ
ਗੱਲਾਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ? ਕਿਸਨੂੰ
ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਕੇ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀ ਖੂਨੀ ਹੋਣੀ ਦੇ
ਦੁਖਤ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇਕਾਂ ਕੀਤੇ? ਉਹ
ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਸੀ? ਉਹ ਸੀ ਭਾਈ ਲਾਲੋ, ਜਿਸ
ਦੀ ਵਿਖਿਆ ਨਾ ਕੋਵਲ ਸਾਖੀ-ਪੱਖੀਆਂ ਵਿਚ
ਬਿਆਨ ਹੈ ਪਰ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ
'ਵੇ ਲਾਲੋ' ਦੇ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਸੰਬੰਧਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ,
ਤਿੰਨਾਂ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਦਰਸਨ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ
ਮਹੱਤਤਾ ਭਰਿਆ ਮਾਣ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਨ ਵਿਚੋਂ
ਅਜੇਹੀ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਨਾਲ ਅਗਮ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ
ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭੂਤ ਬਿਵਖ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀਆਂ
ਸਾਂਝਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵੀ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

"ਜੇਸੀ ਮੈ ਆਵੇ ਬਸਮ ਕੀ ਬਾਣੀ
ਤੈਸਤਾ ਕਰੀ ਗਿਆਨ ਵੇ ਲਾਲੋ॥"

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਸ ਜੁਲਮੀ ਕਥਾ
ਬਾਰੇ ਉਚਾਰੇ ਖੂਨ ਦੇ ਸੋਹਲੀਆਂ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਸੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ, ਹਰ ਪੌਤੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ
ਖਸ ਅੰਦਰਾਜ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਈ
ਲਾਲੋ ਹੀ ਹਨ। ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਦੀ
ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋਣ ਲਿਖਦੀ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਨੀਵਰਸਤੀ
ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਪੱਖੀ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੁਮ੍ਹੀ
ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜੋ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ
ਸਾਬਦ ਦੇ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਿੰਘ ਸੰਖੇਧ
ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਤੇ ਏਮਨਾਬਾਦ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ
ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਸਥਾਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕੋਈ
ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਦੀ ਰੀਝ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ
ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਤਾਂਦੇ ਹੋ ਗੇ ਕੀ ਸੀ, ਪਰ
ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਵੀ ਮੇਲੀ ਸਨ। ਭਾਈ ਲਾਲੋ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਯਾਤਰਾ ਏਮਨਾਈਦ ਤੋਂ ਆਰੰਭੀ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੱਹੜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਇਕ ਸੁੱਚੇ ਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਟੁਕੜੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਏਸੇ ਪ੍ਰਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਲਈ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਦਾਨੌਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਬਲਤਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਉੱਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਚਤੁਰਾਈ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਇਕ ਸਿਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਇਕ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਹੈ:

'ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਨਾਮ ਜਾਪੋ, ਵੰਡ ਛਕੋ।'

ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹੋ, ਮਨੋਖ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਨਹਾਰੀ ਅਸੂਲ ਸਾਡੀਆਂ ਅਥਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ 'ਭਾਈ' ਅਤੇ 'ਸਾਧ' ਪਦ ਦੀ ਸਤਿਕਾਰ ਭਰੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਗੋਰਵਮਈ ਪਹਿਲੂ ਦਗ਼ਜਾਉਂਦੀ ਹੈ। 'ਭਾਈ' ਪਦ ਦੀ ਪਦਵੀ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ੀ ਗਈ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਹੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਗੀਤ ਸਿੱਖ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੋਈ। ਸਿੱਖ ਵਿਚ 'ਸਿੱਖ' 'ਸਾਧ' ਨਾਲ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਸਥਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ 'ਭਾਈ' ਜਾਂ 'ਭਾਈ ਸਹਿਬ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਨੋਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ, ਵਿਰਾਸਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਬੋਲਵਾਹ ਤੇ ਸ੍ਰੀਮਨਾਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਭਵ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ, ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਦੇ ਪੇਂਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੇਗਾਰਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਪਛਾਣਾ।

ਕਿੰਨਾ ਗੋਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਦੀ ਪਾਪਤੀ ਦੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦਾ: ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਅਜੇਹਾ ਹੀ ਦੂਜਾ ਸਿੱਖ ਹੋਇਆ ਭੇੜਾ ਬਾਵੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਬਿਸ਼ਾਅਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੰਜੀ ਬਖਸ਼ੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੇ ਨਿਵਾਜੇ ਭਾਈ ਰੂਪ ਚੰਦ ਅਤੇ ਉਸਾਂ ਕਲ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਗੋਰਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੇ ਹੜ੍ਹਗੇ ਲਿਖਾਰੀ ਭਾਈ ਹਰਦਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਪੁਤਰ ਗਿਆਨੀ ਭਗਵਾਨ ਸਿੱਖ ਜੋ ਬੱਲਕਾਰ ਜੋ ਜੱਸਾ ਸਿੱਖ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਏ ਦੇ ਪਿਤਾ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਹਸਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੱਖ ਦੀ ਲਲਕਾਰ ਤੇ ਬੀਰਤਾ ਨੇ ਤਾਂ ਇਕ ਕਿਰਾਸਤ ਹੀ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਖਤੇ-ਤਾਊਸ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਯੋਧ ਉਖਾਂਲੇ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬੁੰਗਾ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਵਿਚ ਜਾ ਟਿਕਾਇਆ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੱਖ (ਨਾਮਗੜ੍ਹੀ) ਨਵੀ ਜਾਗ੍ਹਿਰੀ ਦੇ ਸੰਚੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣਾ ਬੁਹਾਨੀ ਅਤੇ ਕਰਥਾਨੀ ਭੰਜਿਆ ਉਚਾ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜਾਈ ਦੇ ਸੰਗਰਮਿਏ, ਪੰਥਕ ਸੇਵਕਾਂ, ਕੌਮੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਘਾਲਾਂ ਘਾਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸਿਉਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਹਰ ਪੱਧੇ ਲੰਮੇ ਕਤਾਰ ਲਗੀ ਹੋਈ ਦਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਧਰਮ ਵਿਦਿਆ, ਅਤੇ

ਜੁਨ੍ਹਗਾਂ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਗੋਰਵ ਵੀ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਦਸਟੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਭਰ ਰਹੇ ਲੇਖਕਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰਾਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਗੋਂ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਣਵਾਨ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਗੁਣਵਾਨ ਵਿਛੇ ਖੜੇ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪੈਂਦਾ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਇਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਖੰਕਾਂ ਦੀ ਅਨਥਕ ਮੇਹਨਤ ਅਤੇ ਘਾਲ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤਾ ਗਾ।

ਇਹ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਹੁਨਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਆਦਰਾਏ ਮਨ ਹੀ ਉਚਾ ਉਠਦੇ ਹਨ। ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਸੋਚਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੰਮ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖ ਮਾਤਰ ਲਈ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਦਾ ਮੇਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਚੇ ਆਦਰਗਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜੇ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਆਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੁੰਦੇ। ਸੁਚੀ ਕਿਰਤ ਵਿਚੋਂ ਦੁੱਧ ਦੀ ਧਾਰ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਰਤਦੀ ਤਾਂ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਦਾ ਰੱਹੇਸ਼ ਛੁਪਿਆ ਰਹਿਣਾ ਸੀ।

ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪ ਸੈਟ

ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵੀਡੀਓ 5 ਟੇਪਾਂ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਪ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। 5 ਟੇਪਾਂ ਦੇ ਸੈਟ ਦੀ ਕੀਮਤ 30.00 ਪੈਂਡ ਹੈ (ਡਾਕ ਖਰਚ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਚੈਕ/ਪੋਸਟਲ ਆਰਡਰ:

"ਇਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸਟੀਅਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ" ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜੋ।

P.O. BOX 1551, WINDSOR,

SL4 1TZ, U.K.

INDIA TODAY

TOP TEN INVESTING COUNTRIES IN INDIA

RUPEES IN MILLIONS

	1988	1990	1992 (to 31/7)
USA	971	345	4081
JAPAN	174	50	3756
NRIs	168	52	2799
UK	139	91	811
SWITZERLAND	27	135	636
GERMANY	310	195	615
HONG KONG	6	11	530
SWEDEN	8	3	418
ITALY	279	68	280
SOUTH KOREA	4	71	268

SOURCE: Department of Industrial Development, Ministry of Industry

Major Visit

The visit of Mr John Major to India as a guest of the Indian Government for the 1993 Republic Day celebrations, is probably the most significant event in Indo-British relations for over a generation. The British Prime Minister offered to share his country's vast expertise on privatisation of public sector undertakings with India. Addressing captains of Indian Industry, Mr Major hinted that his country would make substantial foreign investment in India.

Punjab Is Back In Business

At dawn of peace in Punjab many, many nights away, a ray of hope is here for one to see and feel. And, as life regains its lost momentum, the price of agricultural land in this state is up considerably. In fact, in just six months, it has almost doubled in many areas.

A survey made by this correspondent reveals that land prices have particularly soared in areas where the incidence of communal violence was higher six months ago but has now been reduced. These include the districts of Amritsar, Jalandhar, Ferozepur and in Faridkot, Ludhiana and other districts. Most people say the prices of their land have gone up because of the improvement in the law and order situation in the State. "Punjab was at despair last year," says Mr Singh, a farmer. "There was no talk of selling rather than of land."

Moreover, nobody dared to start any business in the villages a few months ago, because of fear from a section of the militants. "Both the buyers and sellers of agricultural land feared trouble from the militants," says Mr. Ranjit Singh of Dekevillage. "The buyer was afraid that, in the process, he would reveal he had money to buy the seller because he had earned money through the sale of

land."

Besides the improvement in the law and order and the rise in the savings of the farmers, there are other reasons, too, for the increase in demand for agricultural land. Most of the farmers, particularly those in the three border districts, continue to look to farming as the main source of their livelihood. They expect their sons, most of whom do not have the education to take up jobs in the cities, to continue to cultivate the land.

Locals from Terai region of Uttar Pradesh also want to acquire land in Punjab and have been making anxious enquiries in this regard. "The recent killings in the Terai have alarmed the Sikh farmers there. They now feel that Punjab is a much safer place for them," says a Terai farmer. "Although most of them want to shift to Punjab, they have not been able to do so because they are having difficulty selling their holdings in Uttar Pradesh. However, more enquiries by them have indicated to Punjab farmers that they may soon get higher prices for their land."

The Punjab farmers are also optimistic that their produce will fetch higher prices in the future, particularly after the government permits free movement of foodgrains. They feel that the demand for cotton, oilseeds, rice and wheat will grow at a fast pace, thus keeping the price buoyant.

(Source: The Hindu)

"I welcome the economic reforms and urge Indian industry and their leaders to give the Government of India further support for longterm health of the economy", he said. The overall relationship between India and Britain was better today than at any time. "There is genuine and significant will on both sides to improve the relationship," said Mr Major. Referring to the single European market, Mr Major said that Europe today was the biggest free trade market and the United Kingdom was determined that Europe does not become a fortress and the trade barriers must be removed. He invited Indian industry to invest in Britain to have a direct access to European market.

Mr Major complimented Indian industry that India was a 'nation of natural businessmen' and this had been amply proved in Britain where a large number of businesses were now owned and managed by Indians. Mr Major suggested that Indian industry must broaden the domestic manufacturing base and this was only possible through foreign investment, technology and finally, access to foreign markets.

1st INTERNATIONAL RAMGARHIA CONVENTION

His Holiness Sri Satguru Jagjeet Singh Ji Maharaj
Patron-in-Chief
His Excellency Giani Zail Singh
Patron

Supported by:
 Ramgarhia Council UK
 Bhai Lalo Foundation India
 East African Ramgarhia Board
 Vishwakarma Foundation Int. India
 All India Ramgarhia Central Federation
 Ramgarhia Education Council Phagwara India
 Vishwakarma-Ramgarhia Welfare Council India

Distinguished Advisors:
 Harvinder Singh Hanspal (India)
 Kirpal Singh Sangatpuri (India)
 Honourary Advisors:
 Dr Shemsher Singh Babra (USA) Kharak Singh Bhamra (UK)
 Gurmit Singh Birdi (USA) Dalbir Singh Dhirman (India)
 Amar Singh Jhivant (Denmark) Sardul Singh Marwa (UK)
 Mohinder Singh Palray (Tanzania) Kishan Singh Panesar (UK)
 Phulan Rani (India) Judge Mota Singh QC (UK)
 Rabinder Singh Sohal (Canada) Sarwan Singh Sokhi (Kenya)

Committee Members:
 Surinder Singh Jabble Chairman
 Amarjeet Singh Bhamra Convention Secretary/Convener
 Jarnail Singh Plaha Treasurer

Satnam Singh Riyait Ramgarhia Sikh Temple Bedford
 Makhan Singh Ghataura Ramgarhia Exec. Association Birmingham
 Darshan Singh Bhogal Ramgarhia Community Circle Birmingham
 Prem Singh Riyait Ramgarhia Gurdwara Birmingham
 Parmjit Singh Chanda Ramgarhia Sewak Jatha Birmingham
 Ekam Singh Sond Ramgarhia Sikh Heritage Trust Birmingham
 Pyara Singh Bhogal Ramgarhia Sikh Temple Birmingham
 Rajinder Singh Panesar Ramgarhia Sikh Temple Bradford
 Mengha Singh Sahota Ramgarhia Board Bristol
 Harjinder Singh Sehmi Ramgarhia Gurdwara Coventry
 Mohan Singh Manku Ramgarhia Sabha Derby
 Tarlock Singh Bhachu Ramgarhia Sikh Temple Forestgate London
 Rajinder Singh Chana Namdhari Sangat UK Forestgate London
 Bakshish Singh Deerle Ramgarhia Association Glasgow
 Amrik Singh Gill Ramgarhia Sikh Association Hayes London

International
Ramgarhia
Convention
Committee
P.O. Box 1551
Windsor Berkshire
SL4 1TZ UK
Tel / Fax: (0753) 830033

Gulzar Singh Sahota Ramgarhia Gurdwara Society Hitchin
 Surinder Singh Siambhi Ramgarhia Board Leeds
 Husan Lal Rayat Sri Baba Vishwakarma Sabha Leeds
 Jagjit Singh Sahota Ramgarhia Board Leicester
 Nirwar Singh Nandhara Ramgarhia Sabha Milton Keynes
 Surjeet Singh Dhadyali Ramgarhia Sabha Nottingham
 Mohanji Singh Dogra Ramgarhia Sabha Reading
 Harbhajan Singh Jabble Ramgarhia Sabha Slough
 Jaspal Singh Bhamra Ramgarhia Sabha Southall London
 Rattan Singh Bansal Ramgarhia Sikh Temple Stoke-on-Trent
 Gurbax Singh Flora Ramgarhia Board Wolverhampton
 Piaru Singh Jandu Ramgarhia Sabha Wolverhampton
 Sohan Singh Lyall Ramgarhia Welfare Association Wolverhampton
 Maghar Singh Diocese Ramgarhia Association Woolwich London

PROFILE

Tarlochan Kaur Chaggar

Known as TOCHI. Very few people know her real name. Tochi is her Radio name and is the most popular female producer and presenter throughout the United Kingdom and Europe. No one can match her style of broadcasting and the quality of voice. She was the Head of Presenters at the Sunrise Radio until recently when she decided to take leave owing to ill health. Mrs Chaggar is Aunti Tochi to millions of children both here and abroad because of her Childrens' Programme.

Before migrating to this Country, she was a permanent member of the Kenya Broadcasting in both Radio and Television. As a producer and director of television programmes, Tochi is the sole Asian female personality from our Community to hold such a demanding position. She shares the same wave lengths with her husband. With three children they live in West London.

Pritiam Singh Chaggar

A household name. Once in East Africa gradually travelled to the other parts of the world like air waves during the past three decades or so. The captivating voice of Mr Pritiam Singh Chaggar thrilled millions of his listeners through his radio and television programmes. At present a guest producer and presenter with the BBC Radio Leicester, Mr Chaggar has become a leading name in the Asian broadcasting in the United Kingdom through his weekend programmes.

Son of Sardar Bhagat Singh and Mata Dhan Kaur of Phagwara, Pritiam Singh has been acclaimed by the Kenya press 'Master of Stage'. He has captured the Art of Stage with equal perfection. As a producer and organiser of stage shows Mr Chaggar is personally known to hundreds of top ranking art and film personalities as well as social, political and religious leaders of the world. Microphone, he says,

is his best companion, whether in the studio or on stage.

A born social worker, he has served the less fortunate members of the Community through his active participation in Lionism for number of years. In Nairobi, as a founder member he established the very first Home for the Asian Aged. The Safari Rally is well known throughout the world and Mr Chaggar has served on the organising committee as the Press and Public Relations Officer. He has also served for many years with the East African Ramgarhia Sikh Association and the East African Ramgarhia Board. Besides being member of various organizations, Pritiam Singh Chaggar is the President of the Oral History Circle, a society which records the experiences and historical facts from the members of the Asian communities who migrated to the United Kingdom.

A high order of proud privilege bestowed upon me to participate in the first International Ramgarhia Convention being organized in Slough, England. I can hardly find any suitable words to express my gratitude for this rare invitation. As a matter of fact, ever since I received your invitation, it was my keen desire and immense pleasure to share my views with delegates and enrich in experiences on this momentus monument. But on health ground and on account of prevailing circumstances, I wish if it could mature.

On behalf of members of Ramgarhia Educational Institutions, I evoke Gods blessings on this historic occasion and pray that Ramgarhia International Convention demonstrates an unparallel performance, turns a unique success and receives a world-wide acclaim.

S. Pritam Singh Bhogal
Ramgarhia Education Council
Phagwara.

I welcome the initiative of the members of the Ramgarhia Sabha Slough and other national Ramgarhia organizations in organising the 1st International Ramgarhia Convention. The Ramgarhia Sabha is a well established and respected part of the Slough community and I value greatly the warm relationship which we have developed in my nine years as Member of Parliament for Slough. This Convention will strengthen the religious and cultural ties between Ramgarhia Sikhs in Slough, other parts of the United Kingdom and the wider world. In addition, the professional and craft tradition of opens up opportunities for valuable business and trade links between the United Kingdom and all parts of the world where Ramgarhians are active in the economy. Such links will be of mutual benefit and create greater prosperity.

Mr. John Watts M.P.

It is with great pleasure that I take this opportunity to welcome delegates for the International Ramgarhia Convention to Slough. I understand that this is the first Convention of its kind and that delegates are attending from all parts of the world including India, Kenya, Canada, the United States of America, Denmark Germany and Tanzania; and I am both pleased and honoured that Slough should have been chosen as the venue for this auspicious event.

Denis McCarthy
Mayor of Slough

“ਇਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰਮਗੜੀਆ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਿਥੇ ਪ੍ਰੇਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਂਟ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਭਰਤ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਏਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸੰਮਿਲਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ।”

ਮੈਂ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਵਾਟਾਂਦਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਦਵਾਨ ਸੱਜਨਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਨਿਰਣੇ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਕਲਿਆਨਕਾਰੀ ਸਿਧ ਹੋਣਗੇ।”

ਹਰਵਿਦਰ ਸਿੰਘ ਹੰਸਪਾਲ
ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ

“ਆਪ ਜਿਸ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਤਨਦੀਗੀ ਨਾਲ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਅਤਿ ਸ਼ਲਾਘਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕੌਮੀ ਇੱਤਹਾਸ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਮੌਜੂਦੇ ਦੇਵੇਰੀ।”

ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਪਰਾਸਰ
ਸੰਪਾਦਕ 'ਦਸਤਕਾਰ' ਲੁਧਿਆਣਾ

It is a pleasure for me to know that you are holding an International Ramgarhia Convention on 2nd and 3rd January 1993. I thank you for appointing me as a Distinguished Advisor for this Convention. I appreciate your sincere efforts and the initiative taken by all of you to make a great success of the Convention. It is a good cause for uplift, unity and introduction with top respected international personalities of Ramgarhia bradhary coming from different parts of the world. I was very anxious to be amongst all of personalities gathered on the occasion but due to heavy commitments and responsibilities of religious programmes starting from 26th December 1992 and ending with 2nd Delhi State Khalsa Schools Athletic meet on 11th January 1993, being held in Jawaharlal Nehru Stadium. Under such circumstances it is not possible for me to join your function and meet with the delegates.

I feel regret for my absence from this occasion and wish for success with fruitful results and achievements. In the end once again I thank you and send my heartiest congratulations in advance.

Kirpal Singh Sangatpuri
President
Delhi Sikh Gurdwara
Management Committee.

“ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਸਭ ਸਲੋਅ ਦੇ ਸਿਲਵਰ ਚੁਲ੍ਹੀ ਸਮਾਜਮ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਇਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਬੜੀ ਗੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਭਵਨ ਕਲਾ ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਬਾਬਾ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈ ਕੇ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕੰਮ ਨੇ ਜੇ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅੱਜ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਅੰਕਿਤ ਹੈ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਵੰਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰਜ-ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਮੌਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਬੜਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੀ ਕਾਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।”

ਕਲਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ
ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ
ਵੈਲੋਨੇਅਰ ਕੌਨਸਲ

First of all, accept my personal and Committee members hearty congratulations for realising the dreams of MANY, who have been hatching this idea for a long time. After the East African Ramgarhia Conference in 1960 and Ramgarhia Elders Conference in 1984, this is the First World Convention. Our members were very pleased to hear and read in the newspapers about the Convention. Well done, we assure you of our FULL support.

Tarlok Singh Nandhra
(Chairman)
East African Ramgarhia Board

Kirpal Singh Ubhi
Editor Ramgarhia Manch

I am immensely delighted to learn that an International Ramgarhia Convention is being organised at Slough on 2nd/3rd January 1993. I am further deeply impressed to note that this venture is the first of its kind and is arranged by the young blood, which is supported by all the societies of the Community on the globe. The organization of this Convention goes long way in creating a link and brotherhood amongst all the organizations and the Community on the whole. I extend my heartiest congratulations to the organizers, the participating delegates and all those directly or indirectly involved in this endeavour of high importance.

GIANT PANDA

The giant panda is instantly recognisable by its black and white coat. They live on just six mountain ranges in

southeast China and eat mostly bamboo. Because bamboo is not very nutritious, the panda must eat a huge amount and can spend up to 16 hours a day feeding. The forests where they live are steadily being cleared for cultivation making it difficult for the panda to survive. There may be only 800 giant pandas left alive.

QUEEN ALEXANDRA'S BIRDWING BUTTERFLY

This is the largest butterfly in the world and the first recorded specimen was brought down with a shotgun! It can have a 25 cm wingspan and a body 7.5 cm long. Females are dark brown and the males light blue, yellow, green and black. It is hard to see these butterflies because they fly so high and the rainforest where they live is so dense. They can only be found in a small region of Papua New Guinea but even this isolated spot is being cleared for cultivation.

animals in danger

PARROT

Most parrots live in large flocks or family groups and don't make nests but lay eggs in the hollow of a tree. Some parrots can grow as big as 1

metre high and live for more than 80 years. There are over 300 species of parrot but 1 in 3 of the species - mostly the larger, more colourful ones, are now threatened with extinction. The parrots' habitats are being destroyed and people still want to buy them for pets. Most parrots caught in the wild will die in captivity.

GIANT OTTER

The adult giant otter is about 1.5 m long and has a strong tail for swimming. It also has webbed feet, stiff whiskers and attacks its prey with its teeth. They live in South America in 'black' water - narrow, slow-flowing forest creeks bordered by thick vegetation. Hunted for their skin, giant otters are now extremely rare. Naturally inquisitive, they are easy targets to entice into the open. Habitat destruction and water pollution still threaten their survival.

ENVIRONMENT

RHINOCEROS

There are 5 species of rhinoceros, 2 African and 3 Asian. In total there are fewer than 11,000 rhinos left in the world. Fully grown, a rhinoceros stands over 1.5 m high at the shoulder, weighs twice as much as a family car and can run as fast as a horse. The rhino only has one enemy - man. They have been hunted close to extinction for their horn which is believed by some societies to have healing and magical powers. It is used as a medicine and to decorate the handles of ceremonial daggers.

AFRICAN ELEPHANT

The African elephant is the largest land mammal on Earth. An adult male (bull) elephant can weigh as much as ten small cars. Elephants are vegetarian and use their trunks to breathe, touch, smell, reach for food, communicate and to suck and blow water and dust. Hundreds of thousands of African elephants have been killed for their ivory tusks, halving their population to just 600,000 in 10 years. Bull elephants with the largest tusks are targeted by poachers but female elephants with smaller tusks may also be killed leaving orphaned baby elephants to die as well.

BLUE WHALE

The blue whale is the largest mammal in the world and the fastest growing living thing on the planet. When born, a blue whale calf weighs nearly 3 tonnes and grows to 26 tonnes within a year! Fully grown it is bigger than 30 elephants and heavier than 1,600 people, it has arteries so large a child could crawl through them. The blue whale has been hunted to the brink of extinction for its meat, oil and whalebone. It has been illegal to kill a blue whale since 1967 but their numbers do not seem to be increasing. Marine pollution is now the biggest threat to their recovery.

SEA TURTLE

Sea turtles evolved over 200 million years ago when the dinosaurs roamed the Earth, but they are now threatened with extinction. Though they are still hunted for their shells and for meat, pollution and the tourist industry remain their biggest enemies. Sea turtles live in the sea but breathe air and lay eggs on the beach. The eggs can be easily damaged and the baby turtles that do hatch have just a few hours to reach the sea before they are eaten by predators or dehydrated by the hot sun. Even though a female turtle can lay up to 400 eggs in one season, the risks are so great that only about one egg in a thousand matures into a breeding adult sea turtle.

H S Sethi

J S B Products

A to Z & beyond in all types of CATERING
Manufacturers of Own Label Frozen & Chilled Products

Official Caterers to 1st International Ramgarhia Convention.

Whatever the Occasion, We cater in Style

CONTACT US NOW

Phone at your convenience to organize a fuction to cherish

3 Heath Business Centre, Heath Road, Hounslow,
Middlesex, TW3 2NJ, England.

Tel: 081 570 6330 Fax: 081 572 5396

Rs Rs Rs

**FOR FAST DELIVERY OF MONEY TO
P U N J A B or D E L H I**

- * Best Exchange Rate
- * Confidential Service
- * Personal Delivery
- * 24 Hour Service

INDIA EXCHANGE CENTRE

Canada

(416) 607 7777

England

(0753)537187

USA (Toll Free)

1-800-561-5999

Rs Rs Rs

Your Indian heritage entitles you to one of the highest interest rates in the world.

If you are a Non-Resident Indian in the U.K., you can invest in the Foreign Currency Non-Resident (FCNR) programme at excellent rates.

The initial minimum sterling deposit is £5,000 and the investment terms may be 6, 12, 24 or a maximum of 36 months as you wish.

You are entitled to take advantage of the opportunity if you are:

- An Indian national or non-resident foreign national of Indian origin.
- The spouse of an Indian citizen.
- If your parents and grandparents were residents of undivided India

At American Express Bank Ltd., we provide an efficient, convenient and personal service from an Account Manager, who will liaise with you from our dedicated N.R.I. Service Centre in London.

For details of the current interest rates and the FCNR programme terms, call Marina Kapoor free of charge on 0800 224225, Monday to Friday: 9 a.m. to 5 p.m.

Alternatively, you can write to Marina Kapoor for an information pack, at the N.R.I. Service Centre, American Express Bank Ltd., FREEPOST, P.O.Box 502, POOLE, DORSET, BH115 1BR.
(no stamp needed)

FCNR deposits are set up under the relative Scheme laid down by the Reserve Bank of India (RBI). All deposits are held with American Express Bank Ltd., (AEBL) India and are subject to the regulations of RBI. All deposits and their repayments are governed by and subject to the laws in effect from time to time at the branches of AEGL, India. These deposits are repayable only at the relevant branch of AEGL, India where the deposit is held and there is no recourse against the Head Office or any other branch of AEGL. AEGL, India currently has FCNR facilities at its branches in New Delhi, Bombay and Calcutta. American Express Bank Ltd. is incorporated with limited liability in the State of Connecticut, U.S.A. and has its principal place of business in the U.S.A. As at 31st December 1991, American Express Bank Ltd's paid up capital and reserves were US\$672 million.

Deposits made with offices of AEGL in India are not covered by the Deposit Protection Scheme under the United Kingdom Banking Act, 1987.

**A M E R I C A N
E X P R E S S
B A N K**